

Dějiny světové kinematografie A

Sylabus

Místo konání: KFS FF UK, míst. 429 (nám. J. Palacha 2, 4. patro)
Termín konání: ZS 2014-15, čtvrtek 9:10 - 11:35
Koordinátor: PhDr. David Čeněk

Kurz Dějin světového filmu „A“ je z kapacitních i časových důvodů organizován místo stávajících 6 učebních hodin (tj. včetně projekce) do pouhých 3 hodin. Projekce celých filmů v rámci výuky odpadá, seznam filmů k jednotlivým přednáškám nicméně platí.

Zkouška z předmětu Dějiny světového filmu A-C se koná komisionálně. Vedle znalostí faktů jsou prověřovány znalosti filmů a literatury a také schopnosti studenta analyzovat filmový styl. Protože se jedná o profilový předmět našeho oboru, upozorňujeme, že zkouška je poměrně náročná a na přípravu by si studenti měli vyhradit dostatek času již během semestru.

Předměty Dějiny světového filmu „B“ a „C“ obsahují prerekvizity, tudíž je není možno absolvovat bez atestu z „A“, resp. „B“.

ZÁVAZNÝ JE PRO VÁS PŘEDEVŠÍM OKRUH TÉMAT KE ZKOUŠCE, KDE JE TAKÉ SEZNAM LITERATURY A SEZNAM FILMŮ (ty najdete na moodle, heslo je „griffith“)
FILMY MOHOU VYUČUJÍCÍ DOPLŇOVAT A OBMĚŇOVAT DLE SVÉHO UVÁŽENÍ BĚHEM SEMESTRU.
INFORMUJTE SE PROTO U KAŽDÉHO VYUČUJÍCÍHO NA KONCI KURZU.

V případě jakýchkoliv nejasností se obračejte na koordinátora kurzu – David ČENĚK.
Konzultační hodiny a mailový kontakt naleznete na stránkách katedry.

2. 10. 2014

David Čeněk - *Počátky filmové historie + Raný film*

Filmová prehistorie, předpoklady pro vznik pohyblivých obrazů, vynález filmu, průkopníci filmu, pokusy o komerční využití kinematografu, T. A. Edison, bratři Lumièreové. Rozvoj filmového průmyslu, vývoj filmové řeči, filmové technologie, vyprávěcích postupů, konstituce žánrů raného filmu. První filmoví režiséři, Georges Méliès, Louis Feuillade, anglická brightonská škola, italský historický film, produkce společnosti Film d'Art.

9. 10. 2014

D. Čeněk - sál NFA, Kino Ponrepo, Bartolomějská 11, Praha, **sraz zájemců v 9h05 před vstupem do kina**

Principy pohyblivého obrazu / Behind Film Standards

Přednášející: Jan Kulka, František Týmal (členové platformy Kinoaparát.cz)

Cílem přednášky je seznámit účastníky s dějinami kinematografie z perspektivy techniky a technologie. Kinematografii pojímá jako pole, ve kterém se blízce setkávají umění a technika – dva odlišné obory, jež zde však nemohou jeden bez druhého existovat.

Součástí přednášky je prezentace historické techniky a originálních modelů, které simulují různé jevy spojené se záznamem, šířením, projekcí i recepcí audiovizuální informace. Záměrně se soustředíme na různé zapomenuté patenty, slepé uličky vývoje filmové techniky a kuriozity, jež jsou doklady úžasné lidské vynalézavosti a snahy dosáhnout nových kvalit filmového představení.

Cílem přednášky rovněž tematizuje problematiku audiovizuálních nosičů z pohledu jejich fyzikálních dispozic i uměleckého potenciálu. Otevírá diskuzi o vedlejších efektech digitalizace filmového průmyslu a budoucnosti klasického filmového pásu.

16. 10. 2014

Tereza Dvořáková - ***Německý filmový průmysl do r. 1930***

Rozvoj německého filmového prostředí v éře rané kinematografie (Oskar Messter, Ernst Lubitsch); vliv hospodářské krize na rozvoj německého uměleckého filmu 20. let (Erich Pommer, F. W. Murnau, F. Lang aj.); žánrová rozmanitost výmarského filmu (expresionismus, kammerspiel, nová věcnost a uliční film aj.).

23. 10. 2014

D. Čeněk – ***Francouzský film ve 20. letech I.***

Hlavní poválečné žánry, změny v postavení francouzských společností v rámci světového trhu, chronologický přehled francouzských filmových avantgard do nástupu zvuku (hlavní tvůrci, teoretická východiska, formální rysy – postupy s kamerou, střih, mizanscéna). Jean Epstein, Marcel L'Herbier, Jean Renoir, Germaine Dulac, Man Ray, aj.

30. 10. 2014

Dr. Jindřiška Bláhová – ***Americký filmový průmysl v 10. a 20. letech***

Položení základů studiového systému výroby, organizace odvětví a filmového trhu, ustanovení mechanismů „cesty ke zisku“, nikleodeony, patentové spory, Hollywood jako značka.

6. 11. 2014

doc. PhDr. St. Prádná – ***Sovětská kinematografie 20. let***

Historický politický kontext. Kulturní a produkční dějiny. Filmové umění ve službách revoluce a ideologie. Konstruktivismus a Mejerchold. Sovětská montážní škola. Formální inovace ve filmovém jazyce. Principy montáže. Naturščici. Kulešov. Ejzenštejn. Pudovkin. Dovženko. Vertov: reportážní dokument Kino-pravda. Teorie Kino-oko.

13. 11. 2014

doc. PhDr. S. Prádná – ***Skandinávská kinematografie***

Charakteristika švédské filmové produkce 10. - 20. let a její specifika. Sjöström, Stiller, Klercker. Formální a dramatické výboje. Kameramanská škola (Jaenzon). Herecká složka. Literární adaptace Selmy Lagerlöfové. Severská mytologie a mystika. Zobrazení přírody. Dreyer a religiozita.

20.11. 2014

Dr. Jindřiška Bláhová – ***How Hollywood Tells it?: vznik filmového vyprávění***

Styl a vyprávění hollywoodského filmu do nástupu zvuku, ustanovení „klasického“ vyprávění a jeho charakteristické rysy. Charakteristika estetických a technologických změn. Významné osobnosti: Thomas H. Ince, D.W. Griffith...

27. 11. 2014

Dr. Jindřiška Bláhová - ***Nástup zvuku se zaměřením na USA***

Zvuk ve Spojených státech amerických, vliv zvuku na vývoj stylu a technologie, patentové spory USA versus Německo, způsoby řešení jazykových verzí v raném zvukovém filmu, mezinárodní přijetí zvuku (Francie, Velká Británie, Rusko), příklady inovativního použití zvuku z rané zvukové éře.

4. 12. 2014

D. Čeněk – ***Francouzský film ve 20. letech II.***

Hlavní poválečné žánry, změny v postavení francouzských společností v rámci světového trhu, chronologický přehled francouzských filmových avantgard do nástupu zvuku (hlavní tvůrci, teoretická východiska, formální rysy – postupy s kamerou, střih, mizanscéna). Jean Epstein, Marcel L'Herbier, Jean Renoir, Germaine Dulac, Man Ray, aj.

11. 12. 2014

Dr. Jindřiška Bláhová – ***Hollywood: studiový systém***

Zformování studiového systému a jeho vrcholná fáze: vertikální integrace, MPPDA/MPAA, způsoby produkce, organizace práce a trhu, hvězdný systém. Profil studií a jejich vliv. Tvůrci (John Ford, Frank Borzage), zahraniční filmaři v Hollywoodu (Ernst Lubitsch, Erich von Stroheim, F. W. Murnau aj.).

18.12. 2014

David Čeněk – ***Vývoj dokumentárního filmu***

Lyrické dokumentární filmy, počátky dokumentárního filmu. Luis Bunuel, Viking Eggeling, Walther Ruttmann, Jean Vigo, René Clair, Alberto Cavalcanti, Henri Storck, Robert Flaherty, Esfir Šubová, Dziga Vertov, Joris Ivens.

8.1. 2015

D. Čeněk - ***Evropské filmové trendy***

Míšení stylistických postupů, vznik pojmu „umělecký film“, abstraktní animace, dada filmy, surrealismus, cinéma pur, experimentální hrané filmy. Luis Buñuel, Salvador Dalí, Viking Eggeling, Walther Ruttmann, Hans Richter, Jean Vigo, René Clair, Fernand Léger, Henri Chomette.

Další doporučená literatura:

- David A. Cook, *A History of narrative film*. New York - London: W. W. Norton, 2004.
- Ulrich Gregor – Enno Patalas, *Dejiny filmu*. Bratislava: Tatran, 1968. (vybrané kapitoly o německé kinematografii apod.)
- Lee Grieveson – Peter Kramer, *The Silent Cinema Reader*. Routledge 2006.
- Stanislav Ulver, *Západní filmová avantgarda*. Praha: ČSFÚ, 1991.
- Peter Hames (ed.), *The Cinema of central Europe*. London - New York: Wallflower Press 2004.
- Daniel J. Goulding (ed.), *Post new wave cinema in the Soviet Union and Eastern Europe*. Bloomington: Indiana University Press, 1989.
- Mira Liehm - Antonin J. Liehm, *The most important art. Soviet and Eastern European film after 1945*. Berkeley: University of California Press, 1980.
- Barry Salt, *Film Style and Technology: History and Analysis*. London: Starwort, 1983.
- Rick Altman, *Silent film sound*. New York: Columbia University Press, 2004.
- Geoff Andrew: *Podivnější než ráj*. Praha: Volvox Globator, 2001.
- Jean Douchet. *French New wave*, New York: D.A.P./Distributed Art Publishers, 1999. (nebo původní francouzská verze).
- Crisp, Colin: *Genre, Myth, and Convention in the French Cinema 1929-1939*. Indiana University Press, 2002.
- Neupert, Richard: *A History of the French New Wave Cinema*. University of Wisconsin Press, 2002.
- Guy Gauthier. *Dokumentární film, jiná kinematografie*. Praha: AMU, 2004.

- *Spanish Cinema 1896-1983*, Madrid: Ministerio de Cultura, 1986.
- Další literatura vyplývající z přehledových a specializačních přednášek KFS
(UPOZORNĚNÍ: Knihy vydané před rokem 1989 mohou obsahovat ideologizované, (oficiální kulturní politice poplatné) pasáže. U studentů vysoké školy humanitního zaměření očekáváme schopnost kritického čtení těchto pramenů a orientaci v politizovaných informacích.)